TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2006. gada 26. oktobrī *

Lieta C-36/05

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2005. gada 31. janvārī cēla

**Eiropas Kopienu Komisija**, ko pārstāv R. Vidāls Pīgs [*R. Vidal Puig*] un V. Vilss [*W. Wils*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

**Spānijas Karalisti**, ko pārstāv I. del Kuvijo Kontrerass [*I. del Cuvillo Contreras*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents),

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 29. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija Tiesu lūdz atzīt, ka, atbrīvojot gandrīz visu, bet ne visu kategoriju uzņēmumus, kas veic publisko patapinājumu, no pienākuma darbu autoriem maksāt atlīdzību par darbu, ko aizsargā autortiesības, publisku patapināšanu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi

pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1992. gada 19. novembra Direktīva 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā (OV L 346, 61. lpp.; turpmāk tekstā — "direktīva").

## Atbilstošās tiesību normas

*Kopienu tiesiskais regulējums*

2 Direktīvas septītais apsvērums ir formulēts šādi:

"tā kā autoru un izpildītāju mākslinieciskā jaunrade prasa atbilstošus ienākumus kā pamatu turpmākai mākslinieciskai jaunradei un ieguldījumi, izgatavojot skaņu ierakstus un uzņemot filmas, ir īpaši lieli un riskanti; tā kā efektīvi nodrošināt šos ienākumus un atlīdzināt šos ieguldījumus var vienīgi ar attiecīgo tiesību turētāju piemērotu juridisku aizsardzību".

3 Direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"1. Saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem dalībvalstis, ievērojot 5. pantu, paredz tiesības atļaut vai aizliegt nomāt un patapināt ar autortiesībām aizsargātu darbu oriģinālus un kopijas, kā arī citus objektus, kas minēti 2. panta 1. punktā.

2. Šajā direktīvā "nomāt" objektus nozīmē darīt tos izmantojamus uz ierobežotu laiku un ar mērķi gūt tiešu vai netiešu tautsaimniecisku vai komerciālu labumu.

3. Šajā direktīvā "patapināt" objektus nozīmē darīt tos izmantojamus uz ierobežotu laiku bez mērķa gūt tiešu vai netiešu tautsaimniecisku vai komerciālu labumu, ja to dara ar publikai [sabiedrībai] pieejamu iestāžu starpniecību.

4. Šā panta 1. punktā minētās tiesības neierobežo ar autortiesībām aizsargātu darbu un citu, 2. panta 1. punktā minēto tiesību objektu oriģinālu un kopiju pārdošana vai citāda izplatīšana."

4 Direktīvas 5. panta 1.–3. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis var pieļaut atkāpi no šīm 1. pantā paredzētām ekskluzīvām tiesībām attiecībā uz publisku patapinājumu, ar nosacījumu, ka vismaz autori gūst atlīdzību par šādu patapinājumu. Dalībvalstis drīkst noteikt šo atlīdzību, ņemot vērā ar kultūras veicināšanu saistītus mērķus.

2. Ja dalībvalstis nepiemēro ekskluzīvas patapinājuma tiesības, ko 1. pants paredz attiecībā uz skaņu ierakstiem, filmām un datorprogrammām, tās ievieš atlīdzību vismaz to autoriem.

3. Dalībvalstis var atbrīvot atsevišķu kategoriju uzņēmumus no 1. un 2. punktā minētās atlīdzības maksājumiem."

*Valsts tiesiskais regulējums*

5 Padomes Direktīva Spānijas tiesiskajā kārtībā tika transponēta ar 1994. gada 30. decembra Likumu Nr. 43/1994 par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā (*BOE* Nr. 313, 31.12.1994., 39504. lpp.). Šis likums tika grozīts ar 1996. gada 12. aprīļa Dekrētu-likumu Nr. 1/1996 par Autortiesību likuma grozītās versijas apstiprināšanu (*BOE* Nr. 97, 22.04.1996., 14369. lpp.; turpmāk tekstā — "dekrēts-likums").

6 Saskaņā ar dekrēta-likuma 17. pantu:

"Autoram ir ekskluzīvas tiesības uz savu darbu neatkarīgi no tā veida, proti, reproducēt, publiski izplatīt un pārveidot, ko nedrīkst veikt bez autora piekrišanas, izņemot šajā likumā noteiktus gadījumus."

7 Dekrēta-likuma 19. panta redakcija ir šāda:

"1. Jēdziens "izplatīšana" nozīmē darbu oriģinālu un kopiju nodošanu sabiedrības rīcībā, tos pārdodot, nomājot, patapinot vai citādi izplatot.

[..]

3. Jēdziens "noma" nozīmē darbu oriģināla vai kopiju nodošanu lietotāja rīcībā uz noteiktu laiku ar mērķi gūt tiešu vai netiešu tautsaimniecisku vai komerciālu labumu.

Noma nav nodošana rīcībā ar mērķi izstādīt, publiski izplatīt no audiovizuāliem un skaņu ierakstiem, arī fragmentāri, kā arī nodošana rīcībā, kas veikta konsultācijā uz vietas.

4. Jēdziens "patapināšana" nozīmē darba oriģinālu vai kopiju nodošanu lietotāja rīcībā uz noteiktu laiku bez mērķa gūt tiešu vai netiešu tautsaimniecisku vai komerciālu labumu, ja to dara ar sabiedrībai pieejamu iestāžu starpniecību.

Mērķis gūt tiešu vai netiešu tautsaimniecisku vai komerciālu labumu nav tad, ja sabiedrībai pieejama iestāde par patapinājumu maksā atlīdzību, kas nepārsniedz tās darbībai nepieciešamo izdevumu apmēru.

Patapināšana nav iepriekš 3. punkta otrajā daļā minētie darījumi, kā arī tie, ko savstarpēji slēdz sabiedrībai pieejamas iestādes."

8 Ar dekrēta-likuma 17.–19. pantu autoram piešķirtās ekskluzīvās tiesības ir šādu dekrēta-likuma 37. panta 2. punktā minēto izņēmumu objekts:

"[..] muzeji, arhīvi, bibliotēkas, publiskas fonotēkas vai kinematēkas, vai iestādes, kas ir atkarīgas no sabiedrības kultūras, zinātnes vai izglītības bezpeļņas iestādēm vai

Spānijas izglītības sistēmā integrētām izglītojošām iestādēm, nedz lūdz atļauju no tiesību īpašniekiem, nedz arī maksā tiem atlīdzību par patapinājumu."

## Pirmstiesas procedūra

9 2003. gada 24. aprīlī Komisija lūdza Spānijas Karalisti tai sniegt informāciju par direktīvas 1., 2. un 5. panta transponēšanu. Spānijas Karaliste sniedza atbildi 2003. gada 1. jūlijā.

10 Saskaņā ar EKL 226. panta pirmajā daļā paredzēto procedūru Komisija 2003. gada 19. decembrī nosūtīja Spānijas Karalistei brīdinājuma vēstuli, aicinot to veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu ar direktīvu noteiktās prasības. Šos apsvērumus dalībvalsts izklāstīja 2004. gada 19. martā.

11 Uzskatot, ka paskaidrojumi nav pietiekami, Komisija 2004. gada 9. jūlijā Spānijas Karalistei nosūtīja argumentētu atzinumu, aicinot šo dalībvalsti veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šī atzinuma prasības divu mēnešu laikā no minētā atzinuma saņemšanas brīža.

12 Atbildot uz minēto argumentēto atzinumu, Spānijas Karaliste 2004. gada 13. septembrī nosūtīja Komisijai Kultūras ministrijas izdotu ziņojumu, kurā, pirmkārt, tika atkārtoti Spānijas iestāžu atbildē uz brīdinājuma vēstuli minētie argumenti un, otrkārt, bija norādīts uz "pieejamo budžeta resursu trūkumu".

13 Tā kā Komisiju nepārliecināja argumenti, uz kuriem Spānijas Karaliste balstīja savu nostāju, tā nolēma celt šo prasību.

## Par prasību

*Lietas dalībnieku argumenti*

14 Atbilstoši Komisijas minētajam no dekrēta-likuma 37. panta 2. punkta izriet, ka pienākums maksāt atlīdzību autoriem par viņu darbu patapināšanu bez īpašnieka atļaujas ir tik ierobežots, ka rodas šaubas, vai to vispār kaut kā var praktiski piemērot. Atšķirība starp "iestādi" patapinātāju un apvienību, kas šo iestādi kontrolē, faktiski ir ārkārtīgi formāla. Tās rezultātā autoram maksājamā atlīdzība ir atkarīga no patapinātāja izvēlētās juridiskās formas, kas viegli ļauj apiet atlīdzības pienākumu.

15 Reāli šis pienākums nav piemērojams, ja apvienības, kas piekrīt patapinājumiem, ir valsts iestādes, Spānijas izglītības sistēmā integrētas iestādes vai privātas bezpeļņas "kultūras, zinātnes vai izglītības" apvienības.

16 Tādējādi atlīdzības pienākums attiecas tikai uz diviem gadījumiem. Pirmais gadījums ir tāds, kur iestāde, kas piekrīt patapinājumiem, ir privāta apvienība, kuras mērķis ir gūt peļņu. Taču patapinājumi "ar mērķi gūt peļņu" tiktu uzskatīti nevis par "patapinājumiem" direktīvas nozīmē, bet gan par "nomu". Turklāt praktiski neiespējami būtu, ka apvienība, kuras mērķis ir gūt peļņu, piekrīt bezmaksas

patapinājumiem. Otrajā gadījumā minētais uzņēmums ir privāta bezpeļņas apvienība, taču tas nav "kultūras, zinātnes vai izglītības" apvienība. Tāpat būtu grūti saprotams, ka muzejus, bibliotēkas, fonotēkas, kinematēkas vai citus uzņēmumus, kas bez peļņas nolūka publiski [kaut ko] patapina, nevar uzskatīt par "kultūras, zinātnes vai izglītības apvienībām".

17 Tā ir skaidrs, ka šajā gadījumā ar dekrētu-likumu ir ļauts formāli nošķirt dažādas iestāžu kategorijas, taču tajā pat laikā šo izšķiršanu nevar uzskatīt par loģisku, jo tai ir tāda pati iedarbība kā atšķirības neesamības gadījumā un tās rezultātā tiek izdarīts izņēmums attiecībā uz visu patapinājumu atlīdzības pienākumu.

18 Otrkārt, direktīvas 5. panta 3. punkts kā šī panta 1. punktā paredzētā atlīdzības pienākuma izņēmums ir jāinterpretē šauri. No tā izriet, ka, nepiešķirot nekādu nozīmi īpašības vārdam "atsevišķu", kas izmantots vārdkopā "atsevišķu kategoriju uzņēmumus", zustu atlīdzības pienākuma lietderīgā iedarbība un minētais 3. punkts tiktu interpretēts pretēji direktīvas mērķim. Otrkārt, ir skaidrs, ka ar šo tiesību normu dalībvalstīm tiek piešķirta nozīmīga rīcības brīvība, lai noteiktu to uzņēmumu kategorijas, uz kuriem attiecas izņēmums attiecībā uz atlīdzības pienākumu, jo, "izņēmumu" attiecinot uz visiem vai gandrīz visiem, tas būtu vispārīgs noteikums.

19 Turklāt autoru saņemtajai atlīdzībai ir jākompensē viņu pūles saistībā ar jaunradi. No tā izriet, ka, nemaksājot atlīdzību vai to maksājot pavisam nelielā apmērā, kas ir acīmredzami neadekvāta, lai kompensētu šādas pūles saistībā ar jaunradi, to nevar uzskatīt par "atlīdzību" šī vārda tiešā nozīmē.

20 Savai aizstāvībai Spānijas Karaliste vispirms norāda, ka nav pareizi "ārkārtīgi šauri" kvalificēt Spānijas tiesiskajā regulējumā paredzētā autora atlīdzības pienākuma piemērošanu, jo Komisija netaisnīgi "uzņēmumus" pielīdzina "apvienībām". Faktiski peļņu nesoša mērķa neesamība ir nosacījums, kas nav jāpiemēro pašam uzņēmumam, bet gan apvienībai, kas ir šī uzņēmuma īpašnieks. Uzņēmuma pielīdzināšana apvienībai ļauj kļūdaini ticēt, ka peļņu nesošais mērķis un sabiedrības intereses ir jāattiecina uz uzņēmumu un nevis uz tā īpašnieci-apvienību. Šādos apstākļos minētā pienākuma piemērošanas joma, kuru Komisija ir kvalificējusi kā ārkārtīgi šauru, ir plašāka. Otrkārt, ļoti bieži privātas sabiedrības veic aizbildnieka vai mecenāta darbības, slēdzot publisku bezmaksas darbu patapinājumu, un nekas neaizliedz šo uzņēmumu īpašniecēm-apvienībām maksāt atlīdzību autoriem, kuri to ir lūguši.

21 Spānijas Karaliste uzskata arī, ka nevienā direktīvas pantā nav sniegta informācija vai interpretācijas kritēriji par attiecīgo apjomu, kādu varētu piešķirt vispārīgais autoru atlīdzības noteikums, kā arī izņēmums šo atlīdzību maksāt. Tādējādi Komisija, uz kuru gulstas pierādīšanas pienākums, nav pierādījusi, ka izņēmuma maksāt atlīdzību autoriem par viņu darbu patapināšanu apjoma dēļ viņiem nav pietiekamu ienākumu un ka viņi nevar nodarboties ar jaunradi. Komisija turklāt nav nedz pierādījusi, nedz arī apgalvojusi, ka šis izņēmums skar iekšējā tirgus īstenošanu.

22 Pretēji Komisijas uzskatam, kura bez juridiska pamatojuma cenšas ierobežot dalībvalstīm piešķirto iespēju izņēmumu attiecināt uz atsevišķām vai visām uzņēmumu kategorijām, — ar direktīvu dalībvalstīm ir piešķirta plaša rīcības brīvība, lai tām ļautu ierobežot, proti, faktiski neuzlikt atlīdzības pienākumu, lai sasniegtu ar to noteiktos mērķus kultūras jomā, kas ir tajā ietverta prioritāra prasība, lai autoriem nodrošinātu pietiekamus ienākumus. Komisijas 2002. gada 12. septembra deklarācija tās ziņojumā Eiropas Savienības Padomei, Parlamentam un Eiropas

Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par publisko patapinājumu Savienībā [*COM* (2002) 502, galīgā redakcija; turpmāk tekstā — "2002. gada ziņojums par publisko patapinājumu"] ir apstiprināta šāda interpretācija. Komisija faktiski apstiprina, ka šajā dokumentā "ar zināmiem nosacījumiem [5. pants] dalībvalstīm ļauts ekskluzīvās tiesības aizstāt ar tiesībām uz atlīdzību vai neparedzēt nekādu atlīdzību".

23 Visbeidzot, Spānijas Karaliste uzsver, ka izteikums "atsevišķu kategoriju uzņēmumi" neattiecas uz kvantitāti, skaitu vai to nozīmi, bet gan norāda uz atsevišķu, diferencētu vai definētu uzņēmumu kategorijām. No tā izriet, ka Komisijas proponētā direktīvas 5. panta 3. punkta interpretācija neatbilst minētā izteikuma īstajai nozīmei.

*Tiesas vērtējums*

24 Ar šo prasību Komisija būtībā skar jautājumu par piemērojamību, kas būtu jāpiešķir direktīvas 5. panta 3. punktam, saskaņā ar kuru dalībvalstis var atbrīvot "atsevišķu kategoriju uzņēmumus" no šī panta 1. punktā minētās atlīdzības maksājumiem.

25 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Kopienu tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesību aktā, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (skat. it īpaši 2000. gada 18. maija spriedumu lietā C-301/98 *KVS International*, *Recueil*, I-3583. lpp., 21. punkts, un 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-6857. lpp., 50. punkts).

26 Visbeidzot, ņemot vērā direktīvas galveno mērķi, kas konkrēti izriet no tās septītā apsvēruma, tās uzdevums ir nodrošināt atbilstošus ienākumus autoriem un izpildītājiem un atlīdzināt īpaši lielos un riskantos ieguldījumus, kas it īpaši ir jāveic, lai izgatavotu skaņu ierakstus un uzņemtu filmas (1998. gada 28. aprīļa spriedums lietā C-200/96 *Metronome Musik*, *Recueil*, I-1953. lpp., 22. punkts, un 2006. gada 6. jūlija spriedums lietā C-53/05 Komisija/Portugāle, Krājums, I-6215. lpp., 24. punkts).

27 No minētā izriet, ka gandrīz visu, ja ne visu kategoriju uzņēmumus, kas veic šādu patapinājumu, atbrīvojot no direktīvas 5. panta 1. punktā minētā pienākuma, autoriem tiek liegta iespēja saņemt atlīdzību, ar kuru varētu atlīdzināt viņu ieguldījumus, kas arī neizbēgami ietekmē turpmāko darbu jaunradi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Metronome Musik*, 24. punkts, un spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 25. punkts). Šajos apstākļos direktīvas transponēšana, kuras rezultātā [no minētā pienākuma] tiek atbrīvoti visu kategoriju uzņēmumi, ir tieši pretrunā ar šīs direktīvas mērķi.

28 Spānijas Karaliste tomēr šajā sakarā uzskata, ka kultūras veicināšanas mērķis ir primārs salīdzinājumā ar mērķi garantēt autoriem pietiekamus ienākumus. Attiecībā uz dalībvalstīm ar direktīvu atzītā brīvība tām ļauj autoriem atzīt vien ļoti mazu, simbolisku atlīdzību, pat tādu, kas līdzinās nullei. 2002. gada ziņojums par publiskā patapinājuma tiesībām turklāt šo interpretāciju apstiprina.

29 Protams, kultūras veicināšana ir vispārējs sabiedrības interešu mērķis, ļaujot saskaņā ar direktīvas 5. panta 3. punktu no atlīdzības pienākuma atbrīvot atsevišķus uzņēmumus, kas veic publisku patapinājumu. Katrā ziņā tiesību īpašnieku aizsardzība, lai tiem garantētu atbilstošu ienākumu saņemšanu, arī ir šīs pašas direktīvas īpašs mērķis, kā tas arī skaidri ir noteikts tās septītajā apsvērumā. Pieprasot valsts iestādēm, lai tās no atlīdzības pienākuma atbrīvo atsevišķu kategoriju uzņēmumus, Kopienu likumdevējs ir paplašinājis izņēmuma piemērojamības ierobežojumu, lai tieši aizsargātu tiesības uz atlīdzību.

30 Vispirms direktīvas interpretāciju, kas balstīta uz tās galveno mērķi, kas izriet no šī sprieduma 26. punkta, apstiprina 5. panta 3. punkta formulējums — tiesību norma, kas attiecas uz "atsevišķu kategoriju uzņēmumiem". Tādēļ likumdevējs nav paredzējis atļaut dalībvalstīm atbrīvot visu kategoriju uzņēmumus no minētā panta 1. punktā paredzētā atlīdzības maksājuma (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 21. punkts).

31 Turklāt atbilstoši direktīvas 5. panta 3. punktam tā ļauj dalībvalstīm, īstenojot publisko patapinājumu, atkāpties no vispārēja pienākuma maksāt autoriem šī panta 1. punktā minēto atlīdzību. Taču saskaņā ar pastāvīgo judikatūru direktīvas noteikumi, kas paredz atkāpes no pašā direktīvā noteiktā vispārējā principa, ir jāinterpretē šauri (2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-476/01 *Kapper*, *Recueil*, I-5205. lpp., 72. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 22. punkts).

32 No tā izriet, ka — pretēji Spānijas Karalistes uzskatam un atbilstoši šī sprieduma 30. punktam — minētā 5. panta 3. punktā esošā frāze "atsevišķu kategoriju uzņēmumi" ir jāsaprot kā tāda, kas attiecas uz kvantitatīva rakstura jēdzienu. Tā tikai noteikta skaita kategoriju uzņēmumi, kuriem, iespējams, būtu jāmaksā atlīdzība, piemērojot tā paša panta 1. punktu, var tikt atbrīvoti no minētā pienākuma.

33 Visbeidzot, ir jāatgādina — tā kā direktīvā nav paredzēti pietiekami precīzi Kopienu kritēriji, kas noteiktu no tās izrietošo pienākumu robežas, dalībvalstīm savā teritorijā ir jānosaka atbilstošie kritēriji, lai Kopienu tiesībās un it īpaši attiecīgajā direktīvā noteiktajās robežās nodrošinātu direktīvas noteikumu ievērošanu (šajā sakarā skat. 2003. gada 6. februāra spriedumu lietā C-245/00 *SENA*, *Recueil*, I-1251. lpp., 34. punkts, un 2003. gada 16. oktobra spriedumu lietā C-433/02 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-12191. lpp., 19. punkts).

34 Šajā sakarā Tiesa jau ir atzinusi, ka direktīvas 5. panta 3. punkts atļauj, bet neuzliek pienākumu dalībvalstij no minētā pienākuma atbrīvot atsevišķu kategoriju uzņēmumus. Tādēļ, ja attiecīgajā dalībvalstī dominējošie apstākļi neļauj noteikt atbilstošos kritērijus, kas ļautu pareizi nodalīt uzņēmumu kategorijas, visiem attiecīgajiem uzņēmumiem ir jāparedz pienākums maksāt minētā panta 1. punktā paredzēto atlīdzību (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Beļģija, 20. punkts).

35 Spānijas Karaliste min argumentu, atbilstoši kuram dekrēta-likuma 37. panta 2. punktā paredzētais izņēmums nav piemērojams "uzņēmumam", kas veic patapinājumu, bet gan "apvienībai", kas šo uzņēmumu kontrolē.

36 Taču — kā to pamatoti norāda Komisija — atlīdzības pienākuma izņēmumu pakārtošana patapinātāja izvēlētajai juridiskajai formai nozīmē pārmērīgu juridisku formālismu, kā rezultātā patapinātājs viegli var apiet atlīdzības pienākumu. Otrkārt, Spānijas Karaliste nav iesniegusi nekādu pamatojumu, lai izceltu atšķirības starp uzņēmumu un [to] kontrolējošo apvienību nozīmi, šīm abām vienībām būtībā atrodoties identiskā situācijā patapinājuma darījuma kontekstā.

37 Spānijas Karaliste arī uzsver, ka Komisija nav pierādījusi, ka dekrēta-likuma 37. panta 2. punktā paredzētais izņēmums liedz autoriem saņemt atbilstošus ienākumus un kropļo konkurenci kopējā tirgū.

38 Šis arguments tomēr ir jānoraida saistībā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, no kuras izriet, ka, tā kā prasība sakarā ar pienākumu neizpildi ir objektīva (skat. it īpaši 1993. gada 17. novembra spriedumu lietā C-73/92 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-5997. lpp., 19. punkts), pati ar Kopienu tiesību normu uzlikta pienākuma neizpilde ir atzīstama par pienākumu neizpildi un apsvērumam, ka šī neizpilde nav izraisījusi negatīvas sekas, nav nozīmes (skat. it īpaši 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-392/96 Komisija/Īrija, *Recueil*, I-5901. lpp., 60. un 61. punkts, kā arī 2003. gada

26. jūnija spriedumu lietā C-233/00 Komisija/Francija, *Recueil*, I-6625. lpp., 62. punkts). Uzskatot, ka direktīvu var interpretēt, sākot no tās ieviešanas tādu seku pārbaudes kā nepietiekami autoru ienākumi, Spānijas Karaliste direktīvas interpretāciju pakārto tās iedarbības sekām, kam nav loģiskas šo divu juridiskās spriešanas stadiju secības.

39 Otrkārt, ja ir tiesa, ka 2002. gada ziņojumā par publisko patapinājumu Komisija konstatējusi, ka direktīvas 5. punktā ar noteiktiem nosacījumiem ir paredzēta nulles atlīdzība, tad tai pat laikā šī iespēja neparedzēt nekādu atlīdzību attiecas tikai uz to uzņēmumu kategorijām, kas saskaņā ar direktīvas 5. panta 3. punktu ir atbrīvoti no atlīdzības pienākuma. Taču — kā izriet no šī sprieduma 31. punkta — šī tiesību norma ir jāinterpretē šauri.

40 Katrā ziņā, pieņemot, ka minēto ziņojumu var minēt Spānijas Karalistes argumentācijas atbalstam, šis ziņojums — kā to arī pamatoti norāda ģenerāladvokāte savu secinājumu 31. punktā — ir tikai viens no elementiem un Tiesai nav saistošs.

41 No tā izriet, ka Spānijas Karaliste uzņēmumu, uz kuriem attiecas dekrēta-likuma 37. panta 2. punktā minētās atlīdzības pienākums, sarakstā iekļaujot gandrīz visu, bet ne visu kategoriju uzņēmumus, kuriem parasti atlīdzība ir jāmaksā, ir veikusi direktīvas 5. panta 3. punkta interpretāciju, kas nav saderīga ne ar tās galveno mērķi, ne arī ar šauru interpretāciju, uz ko norāda šī tiesību norma, jo tā tiek pārkāpts vispārējs pienākums maksāt autoriem atlīdzību.

42 Šādos apstākļos Komisijas celtā prasība ir jāuzskata par pamatotu.

43 Līdz ar to ir jāatzīst, ka, atbrīvojot gandrīz visu, bet ne visu kategoriju uzņēmumus, kas veic publisko patapinājumu, no pienākuma darbu autoriem maksāt atlīdzību par darbu, ko aizsargā autortiesības, publisku patapināšanu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek direktīvas 1. un 5. pants.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

44 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, tad Spānijas Karalistei ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

**1) atbrīvojot gandrīz visu, ja ne visu kategoriju uzņēmumus, kas veic publisko patapinājumu, no pienākuma darbu autoriem maksāt atlīdzību par darbu, ko aizsargā autortiesības, publisku patapināšanu, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1992. gada 19. novembra Direktīva 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā;**

**2) Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]